No. 2234 Zaterdag 30 October 1926. 43ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Nog steeds de Watervoorziening.

De bekende Anónymus schreef de beide onderstaande artikelen in de *N. Rott. Ct.* van 24 Sept. thans echter gedateerd: uit Willemstad:

I.

Gelijk te verwachten viel is het Bestuursvoorstel betreffende de watervoorziening door den Kolonialen Raad verworpen. En wel met algemeene stemmen, Niet één enkel lid heeft het blijkbaar met zijne verantwoordelijkheid overeen kunnen brengen zijn stem aan het plan-Molengraaff te geven, hoe overtuigd hij overigens ook geweest moge zijn van de dringende noodzakelijkheid eener behoorlijke watervoorziening voor Willemstad.

Het is daarbij niet gebleven. Reeds in een der eerstvolgende raadsvergaderingen kon de voorzitter mededeeling doen van een bij het Koloniaal Bestuur ingekomen telegram van den minister van koloniën, hierop neerkomende, dat de werkzaamheden in verband met de uitvoering van het plan-Molengraaff voorloopig zullen worden stop gezet en tevens van een aan den minister gericht schrijven van Prof. Kraus — wien, naar men zich zal herinneren, advies was gevraagd over het ontwerp-Molengraaff — waarbij de hoogleeraar te kennen geeft zich, op grond van zijn onbekendheid met de plaatselijke bodemgesteldheid, van het geven van advies te zullen onthouden, maar waarin hij toch meent te moeten opmerken, dat — uit een bouwkundig oogpunt blijkbaar — de uitwerking der hem voorgelegde plannen onvoldoende is om ernaar te werken.

Men ziet, nadat er eerst niet minder dan vijf jaren hadden moeten verloopen tusschen den aanvang van het onderzoek en de verwerping van het plan-Molengraaff door den Raad, heeft het tempo, waarin de laatste bedrijven — neen, laten wij liever zeggen: de laatste tooneelen van het eerste bedrijf — van het watervoorzieningsdrama zijn afgespeeld, aan vlotheid niets te wenschen gelaten.

Wij zouden in een en ander, dat wij als het ware de proef op de som kunnen noemen van de juistheid van al hetgeen wij aan dit blad omtrent het onderwerp schreven, geen vrijheid noch zelfs aanleiding hebben gevonden op de zaak terug te komen, ware het niet, dat enkele voorstanders van het plan-Molengraaff het nuttig hebben geoordeeld onder de auspiciën van den *Curaçaoschen Vrijheids bond* een vergadering uit te schrijven teneinde — naar later bleek — te protesteeren tegen het votum van den Kolonialen Raad; en hadde niet de voornaamste spreker op die vergadering— het paradepaard van een groepje heetgebakerden — er den schrijver van de artikelen over Curaçao in de *N. R. Ct.* bijgehaald door te verklaren, dat een door hem voorgestelde motie (telegram aan den minister van koloniën) speciaal ging tegen het artikel in de *N. R. Ct.*, dat op het ministerie allicht den indruk zou kunnen verwekken, dat er hier niemand gevonden wordt, die het plan-M. begeert. Uit het telegram dan zou — volgens den spreker — de minister het tegendeel kunnen zien.

Wij willen naar aanleiding van bedoelde, op zichzelf tamelijk onschuldige, uitlating slechts dit zeggen: Wanneer men voor een blad als de *N. R. Ct.*, schrijft, dan schrijft men voor een ontwikkeld publiek en niet voor menschen, die met demagogie zijn te vangen. En dan behoeft men niet te vreezen mis verstaan te zullen worden wanneer men eens een enkele maal generaliseert en verhoudingscijfers als een paar op de duizend eenvoudigheidshalve verwaarloost.

Zoo heeft de schrijver van de gewraakte artikelen er zelfs geen oogenblik aan gedacht, dat men daaruit zou kunnen afleiden, dat er onder de bijna 40.000 inwoners van Curaçao en hier en daar niet een enkele, een paar, een honderdtal zelfs, gevonden kunnen worden, die het bedoelde plan begeeren, er zelfs mee dwepen..... misschien.

Teekenend is het in ieder gevsl, dat van het 80-tal personen, dat naar de vergadering was opgetrokken, verscheidenen zaal en vergadering midden onder de rede van den nog niet genoemden spreker weer verontwaardigd verlieten, en voorts, dat de spreker zelf de door hem voorgestelde motie, waarin eerst uitdrukkelijk melding werd gemaakt van het plan M., tijdens het debat heeft moeten denatureeren, immers daaruit terugnemen elke zinspeling op juist dát plan. Maar, waarom hierop verder doorgegaan? Had niet zelfs de voorzitter der vergadering het plan M. al in zijn openingsrede den kop afgehakt door daaruit uit te schakelen.... juist Hato?

Tot recht verstand van waar het eigenlijk bij het plan-M. om gaat, zij hier in herinnering gebracht, dat het gaat om eene waterleiding, berekend op de levering van 100 ton water per dag *aan de haven* (ketelwater voor de stoomschepen) en 200 ton aan de (als men er de buitenmenschen bij rekent, die geregeld in de stad werken en er zes dagen van de zeven der week overnachten) zeker 20.000 inwoners *van Willemstad*. Om een watervoorziening dus van 10 liter water per hoofd en per dag.

10 liter per hoofd en per dag — men prente zich dit goed in — en dat voor een stad, gelegen op 12 graden benoorden den evenaar, bijna op de linie dus, waar men in de heete maanden bijna doorloopend druipt van de transpiratie en waar bad en wasch veel water verslinden.

Zeker, wij geven het toe, het waterverbruik is te Willemstad steeds uiterst gering geweest. Waterschaarschte en de dikwijls hooge prijzen van het artikel hebben de bevolking wel gedwongen zich daarin tot het uiterste te beperken, vooral wat bad en wasch betreft. Voor de wasch gebruikt het volk meest zeewater en het baden.... dat laten velen eenvoudig na. Maar hebben de sterk verbeterde financieele omstandigheden in de laatste jaren niet reeds eene wijziging ten goede in den toestand gebracht en — punt van belang — heeft de gouvernements-watervoorziening niet ten doel betere toestanden, ruimer waterverbruik te bevorderen?

Zeker — men ziet, wij willen geen gaatje openlaten, waardoor de voorstanders van het plan-M. zouden kunnen trachten te ontsnappen — de voorgestelde waterleiding zou in den regentijd en zelfs in droge perioden van korten duur, meer dan 200 ton water per dag kunnen leveren, vermoedelijk zelfs heel wat meer. Maar daar gaat het niet om. Men heeft bij zulk een werk niet te rekenen met gunstige omstandigheden, maar in de eerste en voornaamste plaats met de ongunstige, niet met goede regenperioden, maar met de normaal voorkomende droge perioden. En — nogmaals — uit de toelichting van het plan en de berekeningen betreffende de reservoirs voor droge tijden is op 200 ton per dag gerekend, welke hoeveelheid — als wij goed hebben begrepen — in droge tijden van langeren duur dan 32 maanden nog zal worden verminderd.

Voor zulk een plan, dat — de onbevooroordeelde lezer zal ons dit *moeten* toegeven — geen uitkomst brengen kan, zoo het niet grondig wordt herzien en gewijzigd, heeft in de hieroveren bedoelde vergadering van den *Curaçaoschen Vrijheidsbond* — die met de staatkundige partij van dien naam in Nederland niet veel anders gemeen heeft dan juist den naam — Dr. P. H. VAN DEN HOOG, momenteel directeur van den openbaren gezondheidsdienst alhier, zich tot kampioen opgeworpen en in een even opgeschroefde en demagogische als holle rede den Kolonialen Raad en al wie maar aan de voortreffelijkheid van het plan-M. durft twijfelen, aangevallen en voor perfide leugenaars uitgemaakt.

Wij zullen op den vorm der bedoelde rede in dit artikel niet dieper ingaan dan strikt noodzakelijk zal blijken, maar slechts die beweringen, welke een schijn van zakelijkheid vertoonen, even van nabij beschouwen.

Dr. v. D. H. dan heeft alles en alles, wat op de watervoorziening betrekking heeft, nagegaan en kan als eerlijk en wetenschappelijk man verklaren, dat het plan-M. een goed plan is, *ingesteld* op eene maximale droogte van 32 maanden; maar ook na zulk een droogte zou de bevolking nog goed drinkwater kunnen krijgen, maar dan in gerantsoeneerde hoeveelheid, mondjesmaat. Het plateau van Hato is de meest ideale vang, die er bestaat, een oppervlakte van 300 H. A., die het water opvang, eenigen tijd vasthoudt en weer aflevert in volmaakt goeden toestand.

Ingesteld op een droogte van 32 maanden. Begrijpen ir. M. en de zijnen dan niet, willen zij het nog steeds maar niet inzien, dat het voornaamste bezwaar tegen het beruchte plan-Hato juist die z. g. *instelling* geldt? Wil men nog steeds, nu de productie der bronnen van Hato na een droogte van slechts 20 maanden, toch reeds zoo onrustbarend is afgenomen — immers begin dezer maand reeds niet meer dan 120 ton per dag bedroeg — nog steeds, zeggen wij, niet toegeven, dat die z. g. instelling op onjuiste gegevens berust en en dat de geheele berekening daardoor onjuist is? Moet men dan aan die zijde alles, ook het opdrogen van de bronnen, zelf persoonlijk waarnemen, eer men er geloof aan hecht?

Het is waar, men heeft het ons verteld, in tijden van droogte, zullen de putten van Bonavista, Rozendaal enz. Hato kunnen bijspringen. Maar weet men dan niet, dat ook die putten in ernstige droge perioden zeer in productie achteruitgaan, slechts onbeduidende hoeveelheden water per dag opleveren? Heeft men in den Kolonialen Raad den heer J. J. Beaujon, die van 1906 tot 1916 districtmeester van het 2e en 3e district is geweest en bij den damaanleg en de waterverschaffing onder ir. Fauel een zeer actieve rol heeft gespeeld, niet hooren verklaren, dat de putten van Bonabista, in den drogen tijd wel altijd water zijn blijven geven, maar in zóó geringe hoeveelheid, dat men om een blikje (18 liter) vol te krijgen wel een half uur moest wachten.

Dat de bronnen van al de putten om het Schottegat op het oogenblik nog rijkelijk vloeien, is slechts hieraan toe te schrijven — de heer Beaujon heeft er in den K. R. de aandacht voor gevraagd — dat de tegenwoordige droogte voorafgegaan is door een gunstige regenperiode, de putten teren nog op de grondwaterreserven, in die periode gekweekt. Maar is het dan — vragen wij — niet des te bedenkelijker, dat de productie van Hato reeds tot 120 ton per dag is gedaald? Blijkt hieruit niet, dat de productie der bronnen al daar onder normale omstandigheden veel lager is, dan waarop in de berekeningen van ir. M. is gerekend?

Maar, bovendien, er dient nog op te worden gewezen, dat het water van Bonavista in de eerste plaats bestemd is voor levering, als ketelwater, aan stoomschepen 100 ton per dag. Onder de bestaande omstandigheden nu is er geen sprake van, dat Bonavista in droge perioden van eenigszins langen duur die hoeveelheid kan opbrengen, zelfs geen 50, geen 25 ton, En al wil men aannemen, gelijk wij hierbij dan ook doen, dat door het aanleggen van dammen, het uitgraven van kleilagen en het slaan van meerdere putten, de productie van Bonabista zoodanig zal zijn te vermeerderen, dat *zij* zal kunnen voorzien in de behoeften van de scheepvaart, voorzichtig, wetenschappelijk is het niet er op te rekenen ook voor de stadsvoorziening. En men bedenke ook dit: te intensieve exploitatie heeft reeds menigen put in de nabijheid van het Schottegat *brak* doen worden.

Ingesteld op een droogte van 32 maanden. Naar eene behoefte van ongeveer 200 ton per dag, voegen wij daaraan toe. Maar luistere men nu, naar wat de heer 't Sas, opzichter aan het departement van Openbare Werken, aan welks hoofd thans tijdelijk ir. Molengraaff staat, op dezelfde hierboven bedoelde protestvergadering heeft gezegd. nog wel ter aanprijzing van het plan van zijn tegenwoordigen chef.

De heer 't Sas dan heeft ons medegedeeld, dat men heusch niet bevreesd behoeft te zijn voor een tekort aan water bij het plan-Molengraaff. Behalve over het neerslaggebied van Hato (300 H. A.) beschikt het gouvernement toch ook reeds over het neerslaggebied van de plantages *Valentijn, Heintje Kool, Gasparito* en *Rozendaal.*

Momenteel — en dit is het punt waarop wij speciaal de aandacht willen vestigen — wordt van bovengenoemde plantages — Hato uitgezonderd, 120 ton water per dag naar de stad vervoerd.

Wij zijn den heer 't Sas dankbaar voor deze mededeeling; zij geeft ons eindelijk eens houvast, waar ir. M. zelf ons altijd maar liefst in het vage liet ronddolen.

120 ton per dag dus. Maar daarbij dient opgeteld de hoeveelheid water, die dagelijks door de plantage De Hoop — een der belangrijkste waterplantages" — en door verschillende andere grondjes naar de stad wordt vervoerd. Wij schatten zeker niet te hoog als wij die hoeveelheid op 50 à 60 ton per dag stellen (*De Hoop* alleen reeds levert waarschijnlijk meer dan die hoevoelheid). Rond 175 ton per dag dus.

Maar de heer 't Sas heeft èén ding vergeten, een zeer belangrijk punt. Dit namelijk, dat zijn 120 ton — en thans ook onze 55 ton — alleen en uitsluitend betrekking heeft op het gedeelte der stad bewesten de haven, de Overzijde.

Voor de voorziening van de stadswijken beoosten de haven wordt het water van den anderen kant van het Schottegat aangevoerd, van heel andere plantages, de *Salinja's, Dominguito, Janwé* enz. enz., die in het plan-M. geen rol spelen. Stellen wij nu het verbruik van deze zijde der haven, die de wijken Willemstad, Scharloo en Pietermaai omvat, slechts maar gelijk aan dat der Overzijde (in werkelgkheid is het waarschijnlijk grooter), dan krijgen wij, schappelijk berekend, een dagelijksch verbruik van 350 ton, of bijna het dubbele van de hoeveelheid, waarop het plan-M. is ingesteld. Schappelijk berekend, zeggen wij ook hierom, omdat wij nog geen rekening hebben gehouden met de hoeveelheid, die de bestaande waterleiding van de firma S. E. L. Maduro & Sons aan de stad levert. 80 ton per dag.

200 ton voor een stad van welhaast 20.000 inwoners! Een vooraanstaand deskundige op het gebied van waterwinning en waterdistributie, met wien wij in Nederland een onderhoud hadden, stond van een dergelijken opzet te kijken. Volgens dezen autoriteit op zijn gebied moest voor Willemstad op ten minste 1000 ton per dag gerekend worden, ongeacht hoe gering het huidig verbruik ook moge wezen. Want. dat een leiding, die goed en goedkoop water verstrekt, het verbruik enorm doet toenemen is een feit, dat niet nog vertoond behoeft te worden, maar dat reeds door de ervaring bewezen is.

„*Het* (Hato) *plateau zou de meest ideale vang zijn, die er bestaat, 300 H. A. vlakte, die het water opvangt, eenigen tijd vasthoudt en weer afgeeft.*"

Prachtig. Als deze bewering slechts maar voor 50 pct. waar was, zou de stad wel door Hato alleen bediend kunnen worden. Maar heeft men er vooralsnog ook slechts maar een vermoeden van, welk pereentage van het water, dat bij regens op het platean valt, vast gehouden wordt om later weer afgegeven te worden? Zijn er onderzoekingen in die richting gedaan? Wij betwijfelen het. De heer 't Sas heeft gesproken van water dat verloren gaat. Op welke wijze gaat het verloren? Men weet er niets van, waarschijnlijk wijl er geen onderzoek naar is ingesteld. Wat vermogen dan bloote beweringen tegen feiten als nu in de snel afnemende productie der bronnen zijn komen vast te staan, ook voor den meest ongeloovige?

II.

Dr. Van der Hoog had, op eigen terrein, dat der hygiëne, gekomen, zeker heel wat grooter indruk op zijn gehoor kunnen maken dan nu het geval is geweest, had hij zijn betoog sober en zakelijk, wetenschappelijk weten te houden. Instede daarvan heeft hij, jacht makende op oratorische effecten, zich eerst in dit gedeelte van zijn rede in zijn volle kracht als demagoog vertoond.

Een staaltje.

Na te hebben medegedeeld, dat het aantal gevallen van dysenterie en andere darmziekten in de laatste jaren zeer is toegenomen; dat typhus in alle districten heerscht enz. enz., vergast hij zijn toehoorders op de volgende Multatuliaansche tirade:

„En dat alles zou niet noodig geweest zijn."

„Want al deze ingewandsaandoeningen zijn voor het grootste gedeelte op rekening te schrijven van de slechte watervoorziening en had de Kol. Raad eerder tot den aanleg van een waterleiding volgens het plan-Molengraaff besloten, dan zou menige ellende voorkomen en menig menschenleven behouden zijn gebleven.

„Want al deze ellende treft niet u, heeren bezitters van goede woningen met regenbakken. Maar die treft den kleinen man, die doodmoe van zijn werk thuiskomende, water neemt, waar hij het maar krijgen kan en zich gelukkig prijst wanneer het hem vergund wordt bij de gratie Gods van u een blikje regenwater voor 75 cent te mogen koopen."

En dan nog dit:

„Voorwaar ik zeg U:

„Wanneer er een dag des oordeels bestaat en de leden van den Kolonialen Raad zullen eenmaal verantwoording hebben af te leggen voor de verantwoordelijkheid, die zij op zich hebben genomen door te weigeren de aan hun zorgen toevertrouwde inwoners van Curaçao direct van goed drinkwater te voorzien — wel ik zou liever direct zonder meer 100 jaar in de hel branden, dan alleen het oordeel aan te moeten hooren, dat daarbij zal worden uitgesproken."

Al deze bombast, al deze holle phrasen, om een watervoorziening van 10 liter per hoofd, om een plan, dat door

prof. Kraus onvoldoende uitgewerkt genoemd wordt, dat in elk geval niet voor directe uitvoering vatbaar wordt geacht.

Als 100 jaren hellebrand nog een te lichte straf moet worden geacht voor de leden van den K. R., wegens de door hem veroorzaakte vertraging in het tot stand komen van eene waterleiding — hoe dan te oordeelen over de handeling van den gouverneur, die ir. Molengraaff bijna een jaar lang onttrokken heeft aan het onderzoek omtrent de watervoorziening om hem te doen figureeren als tijd. directeur van Openb. Werken, en hoe over Ir. Molengraaff zelf, die zijn eigenlijke taak heeft laten liggen om een figurantenrol te vervullen?

Maar wij vertrouwen dat al de betrokkenen er genadiger af zullen komen.

Want het staat nog lang niet vast, dat zij ook maar van één menschenleven verantwoording zullen hebben af te leggen, zelfs niet van het onschuldig wichtje, waarvan Dr. v. d. H. met tranen in de stem de doodsakte aan zijn gehoor heeft vertoond.

Tusschen aftapkraan en lippen ligt een lange, lange weg. En niemand, die de opvattingen van het volk omtrent zindelijkheid en reinheid kent en weef hoe het gesteld is met de reinheid der vaten of blikken en kannen of kruiken waarin het drinkwater in de woningen wordt bewaard, zal zich ook maar de geringste illusie maken omtrent den invloed van een goede waterleiding op de ziekte- en sterfte-statistieken. Met het verschaffen van bacteriënvrij water aan de aftapkranen zal men, zeker, één der oorzaken van vele ziekten hebben weggenomen. Maar de andere, de voornaamste misschien, blijven onverzwakt voortbestaan. De menschen zullen dan niet langer van de kat gebeten worden, maar door den kater toch nog wel. Gebeten worden zij in elk geval. Tenzij....

Ja, tenzij den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst zijn onmiskenbare talenten als volksredenaar wat minder aan de verdediging van het plan-Molengraaff zal verspillen en zich wat meer er op zal willen toeleggen, het volk te doordringen van de groote beteekenis en het groote belang van reinheid zoowel op lijf en kleeding als op elk onderdeel der huishouding. Hij drale daarmee niet te lang, want er gaan elken dag menschenleven verloren door het drinken van..., ongekookt water of ongekookte melk, zoowel in de stad als in de districten, zoowel op Curaçao als op Aruba, Bonaire enz. enz. enz.

Dr. v. d. H. heeft in zijn opzienbarende rede noch heel wat beweerd, waarvan het bewijs vèr te zoeken is, heel wat gezegd, dat hij niet verantwoorden kan.

Wij kunnen nog willen op alles ingaan. Slechts hierop nog.

„En het water verkregen, volgens het plan-M. is goed, mijne heeren.

„Het is een mengsel van Hato-water, regenwater, Buena Vista-water, opgevangen volgens de regels der hygiëne, beschermd tegen verontreiniging en ten overvloede gedisinfecteerd. Het water van verschillende bronnen en putten is bij ons op het laboratorium onderzocht en het is goed. En ik verklaar hier, dat alle praatjes, daaromtrent in omloop gebracht dat het water een te hoog gehalte aan chloor zou hebben, dat het in den drogen tijd brak zou worden, enz. leugens zijn, belachelijk uit den duim gezogen leugens, alleen bedacht om het publiek op een dwaalspoor te voeren en het plan-M, te saboteeren."

Wij zullen dr. v. d. H. niet navolgen in een stijl, die karakterstiek geacht wordt voor zekere markt. Alleen willen wij zeggen, dat hier halve waarheden als heele worden verkondigd, willens en wetens.

„Een mengsel van Hatowater, regenwater en Buena Vistawater."

Dr. v. d. H. *moest*, toen hij sprak, hebben geweten, dat al het regenwater, waarover men voor de vermenging beschikken zal, moet worden verkregen van den vang der daken van de reservoirs. Omgeslagen over de jaarlijks benoodigde hoeveelheid is het percentage regenwater zóó uiterst miniem, dat het niet in percenten maar slechts in pro mille's in heele getallen is uit te drukken.

En wat het Buena Vistawater betreft, is de bewering omtrent de vermenging daarmede alleen maar waar voor den regentijd of kortstondige droogteperioden. Bij langdurige droogte is het nog zeer de vraag of Buena Vista zelfs de scheepvaart alleen reeds van het noodige water zal kunnen voorzien.

Maar — men veroorlove ons de vraag — als het water van Hato toch zoo goed is, waarom al die vermengingen? Begrijpt men niet, dat ergens een adder onder het gras moet schuilen, als men van zooveel vermengingen hoort gewagen?

En ten slotte het brak worden van het water van Hato in den drogen tijd. Dr. v. d. H. moet als wetenschappelijk man weten, immers kunnen begrijpen, dat hij, die nog maar kortgeleden hier voor het eerst voet aan wal heeft gezet, niet kan en niet mag oordeelen over het al of niet brak worden van dat water in een ernstige droogte.

Niet zijn er leugens verteld om het plan-M. te saboteeren en het publiek op een dwaalspoor te voeren, maar het is datzelfde publiek, dat, lang voordat er nog sprake kon zijn van een plan-M., er in een werkelijk droge periode er voor bedankt heeft het Hatowater als drinkwater te gebruiken, *omdat het erg brak was.*

Wij eindigen.

De Koloniale Raad heeft een goed werk verricht met het plan-Molengraaff resoluut af te wijzen. Het is prutswerk en ware tot de uitvoering ervan overgegaan, dan zouden onze kansen om ooit een behoorlijke waterleiding voor Willemstad te krijgen voor langen tijd verkeken zijn.

Thans staat de deur voor andere oplossingen nog wagenwijd open en wij twijfelen er geen oogenblik aan, dat wij binnen niet langen tijd een behoorlijke waterleiding — zij het dan altijd een putwaterleiding — zullen krijgen. Er zijn nog wel deskundigen in Nederland te vinden, die op dit gebied hun sporen reeds hebben verdiend.

Wat allereerst noodig is en waarschijnlijk ook gebeuren zal, is, dat er een behoorlijk onderzoek door een ervaren deskundige zal worden ingesteld. *Want zelfs Hato biedt nog mogelijkheden, nog niet onderzochte mogelijkheden.*

Het scherm is over het lange eerste bedrijf gevallen. Hopen wij, dat het tweede bedrijf kort zal zijn en tot een bevredigend slot zal voeren.

Naschrift van de Redactie.

Voor wie het nog niet wist, kunnen we mededeelen, dat de bekende Anonymus, schrijver van de artikelen over Curaçao in de *N. Rott. C.* thans in ons midden vertoeft, Zijn artikelen zelven bewijzen het. Deze twee art. zijn de eerste, die van uit Willemstad geschreven zijn.

Wij gelooven, dat we niet de eenigen zijn, die ook *nu* weer, en nu *vooral*, den indruk gekregen hebben, dat deze schrijver zich wel als de meest felle tegenstander van het plan-Molengraaff aandient.

Nog niemand heeft zich in zulk een afkeurenden zin over dit plan uitgelaten. Volgens hem is het gewoon *„prutswerk"*, eene qualificatie, die minstens overdreven en onbewezen, en die we niet voor onze rekening zouden willen nemen.

Voor ons en de lezers van de *Amigoe di Curaçao* leveren deze twee artikelen weinig nieuws op.

Wel wordt een zijde van het vraagstuk beter belicht.

Het plan M. is berekend op een verbruik van 200 ton water per dag, — 200 ton voor een stad van welhaast 20.000 inwoners, — zegt de schrijver, of 10 L. per dag per persoon.

Uit de argumenten der verdedigers van het plan M. komt nu de schr. tot de conclusie dat het water, dat nu door middel van trucks en karren langs de straten gedistribueerd wordt van de putten van *Valentijn*, *Heintje Kool Gasparito* en *Rozendaal* en *de Hoop* ruim 175 ton daags bedraagt. Wij zouden zelfs tot een minimum van 200 ton daags willen gaan, omdat we voor *de Hoop* in plaats van 55 ton het cijfer van 90 ton hoorden noemen. Doch al dit water wordt uitsluitend verkocht aan de Overzijde, dus ten Westen van de haven. Wat ten Oosten der haven gevent wordt, komt van de putten van de *Salinja's Dominguito*, *Ianwe* enz., putten die geheel buiten het plan M. staan en welke putten, gezien de grootte der bevolking aan die zijde der haven, minstens gelijke hoeveelheid als de eerste, dus ook 175 á 200 ton per dag moeten leveren. Zoodat er voor de geheele stad 350 á 400 ton water dagelijks noodig is, terwijl het plan M. maar op 200 ton berekend is.

— Wij zouden dit argument nog wat meer kracht kunnen bijzetten door het volgende. Terwijl het plan M. bij langdurige droogte de bevolking, wat het waterverbruik betreft, op rantsoen gaat stellen, zien we daarentegen juist bij langdurige droogte de behoeften aan water hoe langer hoe grooter worden, omdat de regenbakken dan leegraken of leeg zijn, dus alleen door de waterleiding de behoefte aan water bevredigd kan worden, dus m. a. w., dat in die dagen het *minimum* verbruik, zeker voor de geheele stad, in die dagen van langdurige droogte zeker 400 ton zal bedragen, zoodat de waterleiding, die de menschen juist zal leeren ruimer gebruik van water te maken, in die dagen nog niet eens de minimum behoeften der bevolking zal kunnen bevredigen.

Een tweede punt waarop we de aandacht wenschen te vestigen is, dat de reden, waarom tijdens een vorige droge periode de bevolking geweigerd heeft het water van Hato te drinken *niet* was, omdat *het erg brak was.* Reeds vroeger hebben wij dit reeds gezegd.

Wij meenen dat in het jaar 1921/22 de toenmalige eigenaar de Heer ROVER, het water van Hato naar de stad liet brengen en overstorten in een leegen, vervuilden regenbak bij zijn woonhuis in de Breedestraat. Omdat dit water dus vuil en verontreinigd was, bedankte men er voor en niet omdat het brak was.

Van den kant van dezen schrijver, die zich zeker wel als den meest onverzoenlijken tegenstander van het water van Hato heeft opgeworpen, doet nu die uitlating op het slot van zijn art. hoogst bevreemdend aan. *„Want zelfs Hato biedt nog mogelijkheden, nog niet onderzochte mogelijkheden."*

Iedereen heeft zijn best gedaan, om na afbraak, ook opbouwend te werk gaan. Iets positiefs in dien geest hebben wij van dezen schrijver nog niet gezien. In plaats van de hier boven geciteerde geheimzinnige woorden, hopen wij van den schr. spoedig eenige nadere verklaring te vernemen, Meer licht!!! Steek het niet onder de korenmaat.

Nu de schr. weer op Curaçao is, stellen wij de kolommen van ons blad voor hem open. De lezers op Curaçao hebben er meer recht op en grooter belang en meer haast bij dan die in Nederland.

Koloniale Raad.

Zitting op Maandag, den 1n. November 1926, des avonds te 8 uur.

Te behandelen onderwerpen:

Ingekomen stukken.

Willemstad, den28n. Oct. 1926.

De wnd. Griffier van den Raad,

J. G. STATIUS MULLER.

Berichten uit de Kolonie.

Verwacht.

Met het SS. *Brielle* van de *Pacific-Lijn* worden deze dagen alhier verwacht de Eerw. Sœurs CHARITAS en BRIGIDIA van de Congregatie van Roozendaal ter versterking van de onderwijs-krachten bij het Bijzonder Onderwijs.

— Met een der olieboten wordt morgen of overmorgen weer ZExc. Gouverneur BRANTJES en Gade en de Heer en Mevr. ANSINGH van hun reis naar Maracaibo terugverwacht.

Vaarwel.

Dr. J. A. SCHAGEN VAN LEEUWEN, lid van het hof van Justitie alhier, heeft om gezondheidsredenen vijf maanden verlof aangevraagd met vergunning zich naar Europa te begeven. Met de *Alkmaar*, die Zaterdag 30 dezer hier verwacht wordt, denkt Z.E.G.A. naar Nederland te vertrekken.

Goede reis, behouden aankomst en tot weerziens!

De Electrische Centrale.

Naar wij vernemen verwacht de firma S. E. L. MADURO & SONS voor haar electrische centrale een Nederlandsch electro-technisch ingenieur, nl. den Heer FRANS MEYER, die, naar verluidt, dezer dagen hier moet aankomen.

Een Schipbreuk.

Juist een maand geleden vertrok de Venezolaansche bark *República*, eigendom van de Heeren TOMAS VASQUEZ en PLACIDO GOMEZ van het eiland Margarita naar Maracaibo met 130 arbeiders van dat eiland aan boord. In den vroegen morgen van 30 September stak een hevige storm op en dreef de bark op het strand van een der Aves-Eilanden, gelegen ten Oosten van Bonaire en ten Noorden van La Guayra. Gelukkig konden alle opvarenden het land bereiken, zoodat er geen persoonlijke ongelukken te betreuren waren.

Doch de Aves-eilandjes zijn onbewoond, en zoo gebeurde 't dat die schipbreukelingen zeven dagen op dat eiland hebben doorgebracht, in angstige verwachting of een of ander vaartuig daar langs en hun ter hulp zou komen. Hun ongerustheid nam nog toe door de wetenschap, dat deze vaartuigen meestal des nachts dit eiland voorbij varen en steeds op zeer grooten afstand.

In den morgen van den 7 October voer de goulet *Brion* onder kapitein PEDRO LUGO op grooten afstand de Aves-eilanden voorbij, doch de kapitein meende noodsignalen op te merken in den vorm van vuren en lange vlaggen en zette er koers heen. Men kan zich de vreugde der schipbreukelingen voorstellen, toen zij bemerkten dat het schip het eiland naderde. De kapt. van de *Brion* nam 54 schipbreukelingen mee, gaf de achterblijvenden voedsel, waaraan zij zoozeer behoeften hadden en ging naar La Guayra, waar hij in den morgen van 9 October aankwam.

Onmiddellijk werd van daaruit een ander vaartuig in gereedheid gebracht om ook de achtergebleven schipbreukelingen van de *Republica* af te halen en in veiligheid te brengen.

In dank ontvangen.

Van den Heer JOHN DE POOL **No. 12** van *Minaturas*, waarmee deze eerste jaargang afsluit.

— Van de firma MENSING & Co een catalogus van de *Morris-Oxford* en *Morris-Cowley* automobielen. De eerste van *Engelsch* fabrikaat, die hier geïmporteerd worden.

Bill-Brauerei.

De beker, uitgeloofd door de *Bill-Brauerei*, agent de Heer Mauricio de Jongh, voor den kampioen-dominospeler is ten deel gevallen aan de Heeren Guillermo Vlieg en Rafael Flores, en in een feestelijke bijeenkomst in het Recreation-Park II. Vrijdag uitgereikt.

Onze gelukwenschen.

De Werkstaking op de Isla.

Wij moeten nog even op dat onderwerp terugkomen.

Die heele werkstaking is eigenlijk op niets uitgeloopen.

180 Venezolanen hebben het werk neergelegd, verreweg de meesten onder den invloed van en uit vrees voor eenige raddraaiers en opstokers.

Reeds gisteren was dat getal van 180 al aangevuld door sommigen, die weer opnieuw aan het werk gingen en anderen, die van Coro terugkwamen, terwijl er dezer dagen nog meer van verwacht worden. Bovendien waren er 300 Venezolanen aan het werk gebleven, die over loon, eten en huisvesting zeer tevreden waren en met de stakers niet mee deden.

Wij noemden het dagloon van f 2.07 niet veel (23 cts per uur voor een dagtaak van 9 uur.) Doch dit moet men meer als een minimumloon beschouwen, omdat allen, als ze willen, door overwerk en stukloon en aangenomen werk veel meer kunnen verdienen en ook werkelijk verdienen. Zelfs bij dat minimumloon van f 2,07 per dag maken deze menschen, na aftrek van hun kosten van fl 5 's weeks voor eten, nog f 9 zuivere winst.

Openbare Werken.

Men heeft ons verteld, dat bij Openbare Werken al het los werkvolk ontslagen is, zoodat de asphalteering van den weg op den Berg van Pietermaai stil ligt. De reden zou zijn, dat er geen geld voor dit doel meer aanwezig is, daar het bedrag voor Openb. Werken op de begrooting uitgetrokken, nu reeds zeer aanzienlijk overschreden is.

Zoo zegt men.

Regen.

De laatste dagen vielen er over dag of nachts een paar kleine buitjes regen, van heel korten duur en van geringe hoeveelheid, doch wat misschien als een inleiding of voorbereiding kan beschouwd worden voor den naderenden regentijd. Moge 't zoo zijn.

Officiëele Berichten.

Aan den hulpkommies der belastingen M. Vinck is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den tijdelijk agent van politie 2de klasse alhier W. W. Vlaun is, op zijn verzoek eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den Apostolisch-Vicaris van Curaçao Mgr. M. A. M. Vuylsteke is, om gewichtige particuliere redenen, drie maanden verlofsverlenging verleend.

Aan den Opzichter bij het Departement van Openbare Werken op Curaçao, W. J. G. van den Beld, is eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan het lid van het Hof van Justitie alhier, Dr. J. A. Schagen van Leeuwen is, wegens ziekte vijf maanden binnenlandsch verlof verleend met vergunning dit verlof in Europa door te brengen.

Een maçonieke toeristenboot.

El Bol. Com. bracht de vorige week een bericht, overgenomen uit *The Star & Herald* van Panama, dat de toeristenboot *Belgenland* den 14n. Dec. a.s. uit New-York zal vertrekken voor een reis om de wereld van 32 dagen.

Het eigenaardige van deze reis is wel, dat aan deze reis uitsluitend door *vrijmetselaars* met hun families wordt deelgenomen.

Het is een gevaarlijke onderneming. Veronderstel eens, dat zich onder de reizigers en vooral onder het personeel eenig profaan verscholen heeft en men onderweg afgeluisterd wordt.

Deze reis vindt plaats onder de auspiciën van de *Masonic Allied publications*, zooals het tijdschrift meldt.

De volgende plaatsen zullen bezocht worden: Cuba, Indië, Egypte, China, la Riviera, Philippines, Japan, Italië, Ceylon, Hawaii, Palestina, Gibraltar, Oost-Indië, Spanje enz. enz.

Dit zal wel geen chronologische of geografische volgorde zijn. Doch wij durven er geen verandering in aan te brengen. Deze mocht wellicht 'ns en mysterieuzen maçonieken ondergrond hebben.

Toeristenbooten.

Zooals blijkt uit een advertentie in de *New-York-Times* van 20 October zal ook in het begin van het volgende jaar de toeristenboot *Megantic* van de *White Star Line* weer onze haven bezoeken. Dag van vertrek uit New-York is 3 Februari.

Een nieuwe taxa-meter.

Onlangs heeft een Duitsche uurwerkfabriek aan de Berlijnsche politie een taxameter gedemonstreerd, die bons afgeeft, waaruit de prijs van een autorit (met eventueele extra's), de datum en het nummer van de taxi vermeld staan. Tevens registreert de meter de afgegeven bons, zoodat de eigenaar van de taxi precies kan controleeren, wat de chauffeur heeft moeten ontvangen. De toestellen, die zoowel voor het publiek als voor verhuurders een groote verbetering beteekenen, zullen over een half jaar in den handel gebracht worden.

Zoo'n toestelletje zal ook hier voor veel eigenaars van auto's een ware uitkomst zijn, omdat zij tot nu toe door hun chauffeurs geregeld bedrogen worden en deze aan alle contrôle ontsnappen.

Auto's.

Het getal auto's alhier is reeds boven de 700 gestegen. **No. 702** is reeds ingeschreven en in het verkeer.

Bekendmaking.

De Sergeantmajoor Stafhoornblazer BOSKALJON maakt bekend, dat de gelden, door hem ingezameld voor *aanschaffing van instrumenten ten behoeve van een op te richten burgermuziekkorps*, ten kantore van den GARNIZOENS-COMMANDANT kunnen worden terug ontvangen.

ALLERLEI.

Hoe groot is Nederland?

Europa is 300 maal zoo groot als Nederland en Nederland zelf is 34.000 vierkante K.M. groot. België is het 10/11 deel van ons land. Zwitserland is 1,5 maal zoo groot als Nederland, Denemarken 1¼ maal. Oostenrijk 2½ maal en Hongarije 3 maal, evenals Portugal, Bulgarije is 3,5 maal ons land, Griekenland 4 maal en Joego-Slavië (vroeger Servië) 8 maal. Italië, Engeland, Roemenië en Noorwegen zijn 10 maal zoo groot als Nederland, terwijl Polen en Finland 12 maal zoo groot zijn. Zweden met 13, Duitschland met 15, Spanje met 16 en Frankrijk met 17 maal Nederlands grootte, zijn nog niets vergeleken bij Rusland, dat ons land liefst 130 maal in grootte overtreft. Europeesch Turkije heeft slechts ⅞ maal de grootte van ons land.

Echter wordt de beteekenis van een land niet enkel naar de grootte van zijn gebied afgemeten, en dit slaat ook op het cijfer van zijne bevolking. Want al zijn bijv. Noorwegen en Zweden veel grooter in oppervlakte dan ons land, ze hebben toch minder inwoners. Verhoudingsgewijze behoort Nederland tot de dichtst bevolkte Staten van Europa. Het wordt daarin slechts overschreden door België en Saksen. Daarentegen heeft b. v. Zweden met een oppervlakte van rond 448.000 vierkante K. M. slechts 1 millioen inwoners en ons land met een oppervlakte van rond 34000 vierkante K.M. ongeveer 7 millioen.

Kristallijnen Vitaminen.

De doctoren dr. B. C. P. Jansen en dr. W. H. Donath verkregen in het geneeskundig laboratorium te Weltevreden een vitamine tegen de ziekte berri berri in zuiver kristallijnen toestand.

Zooals men weet, worden vitaminen genoemd de bestanddeelen van ons voedsel, wier afwezigheid bepaalde ziekten als scheurbruik, rachitis, berri-berri, doet optreden. Ofschoon men de vitaminen reeds in verschillende soorten had leeren onderscheiden, was de wetenschap er tot nu toe niet in geslaagd, een vitamine uit het voedsel af te zonderen.

Dit is nu den beiden Indischen onderzoekers gelukt. Het vitamine B., dat zich in de rijstvliezen bevindt en welks ontbreken (door het sterk polijsten van de rijst) berriberi veroorzaakt, is door hen geïsoleerd en als een chemische zelfstandigheid in kristallijnen toestand afgezonderd.

Verschillende proeven hebben getoond, dat deze kristallen inderdaad de langgezochte vitaminen zijn; hun toevoeging aan een vitaminenloos voedsel deed de ziekteverschijnselen, door dit voedsel teweeggebracht, ophouden en teruggaan.

Zoowel voor de zuivere wetenschap als voor de praktijk is dit succes van groote beteekenis.

De trouwring om den hals.

Welke dame zal de eerste bruid zijn, die den moed vindt, overeenkomstig den wensch van de nieuwe mode, haar trouwring niet meer aan de hand, maar om den hals te dragen? In de uitstalkasten van de Londensche juweliers ziet men sedert eenigen tijd de meest uiteenloopende modellen van gouden halstrouwringen, die de mode van 1926 voorschrijft.

Zij zien er uit als de tot dusver gebruikelijke trouwringen, glad of met een versiering. Alleen zijn zij natuurlijk wijder, ten einde om den hals gedragen te kunnen worden. Zij kunnen van voren of van achteren worden gesloten op de manier van paarlencolliers of armbanden. Men ziet naast de gouden halsringen ook ringen van platina.

Gaat deze mode werkelijk in, dan zal zij, naar men verwacht, een einde maken aan de paarlen- en kogelkettingen van ivoor en ander materiaal, die naast den halstrouwring, welke de echtgenoote en ook den echtgenoot siert, geen recht van bestaan meer zouden hebben.

Hollandsch fabrikaat.

Men meldt aan het Haagsche Aneta-kantoor:

De P. R. T. luchtlijn, welke begin Juli j.l. tusschen Philadelphia en Washington met *Fokker F. VII* 3 m. vliegtuigen werd geopend, is een groot succes geworden. Gedurende de eerste maand werden meer dan 1000 passagiers vervoerd. Ieder vertrokken toestel was met het volle aantal passagiers bezet.

Op het oogenblik komt men toestellen te kort om aan alle aanvragen te kunnen voldoen. Gemiddeld zijn 400 plaatsen voor bepaalde dagen vooruit besproken.

Zoodra de nieuwe serie van 10 toestellen gereed is, zal de dienst, welke thans tweemaal per dag in beide richtingen geschiedt, belangrijk worden uitgebreid, terwijl bij het gereed komen van de tweede serie van tien ook verbindingen met andere steden tot stand gebracht zullen worden. In de Amerikaansche Fokkerfabrieken wordt dag en nacht gewerkt om orders voor verkeersvliegtuigen, die uit alle deelen van Amerika binnenkomen, te kunnen uitvoeren.

BUITENLAND.

Mexico.

In de *New-York Times* van 10 Oct. vonden wij een telegrafisch bericht uit Mexico-City van 9 October, meldend dat in het Wetgevend Lichaam van den Staat Hidalgo (Mexico) de Afgevaardigde David Guadiola een wetsvoorstel indiende, om den man toe te staan twee vrouwen te huwen, doch dit voorstel werd verworpen.

In dit voorstel werd verklaard, dat het voor elken man moet geoorloofd zijn om twee vrouwen te kunnen trouwen, indien hij maar in staat is voor twee gezinnen te kunnen zorgen.

Toen het voorstel werd gedaan, stond bijna de geheele vergadering op als protest tegen de groep, aangevoerd door den afgevaardigde Guadiola en weigerde verder naar zijn voorstel te luisteren.

Señor Guadiola heeft verklaard net zoolang te zullen voortgaan dit zelfde voorstel telkens opnieuw in te dienen totdat het wordt aangenomen.

Leeken-moraal en Staats-almacht.

Van 28 September tot 2 October a.s. is te Rome het IVe Internationaal Congres gehouden voor Zedelijke-Opvoeding, wel te verstaan buiten allen godsdienstigen grondslag. Tegenover het hoogste leergezag van de Kerk, die de groote Opvoedster is en is geweest van de volkeren, werd hier een nieuwe, een leekenmoraal opgesteld, pasklaar voor de willekeur en de luimen van een ieder.

Naar aanleiding daarvan schrijft de Romeinsche briefschrijver van de Brusselsche „Standaard":

„Dat die vergadering te Rome doorgaat, is een kaakslag voor den Paus; en dat Mussolini die vergadering laat doorgaan, is een bewijs dat zijne maatregelen ten voordeele van de Kerk niet ingegeven worden door katholieke overtuiging, maar enkel door politieke berekeningen.

Indien hij werkelijk de waarheid van het Katholicisme erkende, dan zou hij de droeve komedie van zulk een leekenmoraal-congres te Rome verbieden en aldus aan den Paus een beleediging besparen. Maar in feite gaat Mussolino aan hetzelfde euvel mank, dat bij Maurras nog vóór enkele dagen veroordeeld werd. Hij wil namelijk de Kerk gebruiken voor zijn politieke doeleinden, hij wil de Kerk niet dienen, maar door de Kerk gediend worden.

Indien er nog twijfel mocht bestaan omtrent aard en strekking van het ontworpen congres, ziehier enkele bijzonderheden: Een Hindoesch Mahomedaan, Abdullah Yusuf Ali zal zich inspannen, samen met Prof. Francesco Orestano, een Italiaan, om een algemeen-geldend zedelijk wetboek op te stellen, buiten de Mozes-wet en buiten het Evangelie. Die beide wetten zijn „veel te eng-opgevat" naar het heet in 't programmaboekje, en daarenboven „werden ze nooit in beoefening gesteld!"

Twee andere geleerden, de Amerikaan Felix Alder, en de Franschman Gustave Belot, zullen de vergadering onderhouden over het ontwikkelen der „persoonlijkheid" die haar doel vindt in zichzelf, onafhankelijk is van God, maar onderworpen moet worden van den afgod-Staat. De Kerk maakt elken vooruitgang onmogelijk; alleen de eenige Staatsschool zal de persoonlijkheid tot ontwikkeling brengen!!

En zoo gaat het verder door in heel het programma!

Het vierde Internationaal Congres is evenals alle vorige een verkapte poging der Vrijmetselarij, om onder den dekmantel van zedelijkheid en opvoeding den godsdienstzin in het volk te dooden.

* * *

Niettegenstaande dat alles, verheugt de H. Stoel zich ten zeerste over het mislukken van den jongsten aanslag op Mussolini.

Want zijn gezag is wettig, en het is ontoelaatbaar, dat een anarchist het zou aanleggen op het leven van een man, en een staatsman, die het lot van een natie beheerscht. Ook tegenover Mussolini trekt de Kerk den beschermenden muur op van haar eeuwige wet: Gij zult niet dooden! Niet omdat de een of andere het aldus voorschrijft, maar omdat de Heer over alle leven den doodslag verbiedt.

En daarbij weet men in Vatikaansche kringen misschien nog beter dan elders, wat al ontzettende onheilen de val van Mussolini zou na zich slepen. Enkele honderdduizenden gewapende mannen, er aan gewoon geweld te plegen, warmbloedig als alle Zuiderlingen, en tot razernij gevoerd door den moord op hun leider, zouden tegenover zich de massa der arbeiders vinden, verbitterd door jarenlange verdrukking, aangevreten door communistische revolutie-gedachten, en met den haat tegen 't fascisme in het hart. Waar die burgeroorlog zou eindigen, valt niet te overzien, en het ware voor Europa een gevaarlijke stonde, en voor den wereldvrede een zeer droevig uur.

Mussolini is in Italië de bewaarder der orde en wat er ook aan verderfelijks tot hiertoe is geschied, dat zou nog maar een flauwe afbeelding zijn van al de rampen die komen zouden.

Zoo staat de Kerk tegenover Mussolini en zijn regeering; erkennend zijn verdiensten om vele goede wetten, beschermend zijn leven en de uitoefening van zijn gezag, maar ook afkeurend en veroordeelend zijn beginselen van staatsvergoding, zijn gebruiken van geweld, zijn willekeurige dwingelandij. Er ligt in 't fascisme goed en kwaad: die twee van elkaar te scheiden, het goede aan te moedigen en het kwade te beperken en uit te roeien, dat is het richtsnoer van het Vatikaan.

Syrië.

Henry de Jouvenel, de Fransche gevolmachtigde voor Syrië, legde in zijn ambtelijk bericht over Syrië voor den Volkenbond in Genève een hoogst eervolle getuigenis af voor de cultureele en sociale werkzaamheid der missionarissen in Syrië.

Bepaaldelijk bracht hij de verdiensten der Paters Franciscanen in het heilige land ter sprake. Zij alleen voeden, kleeden en herbergen elk jaar een twaalfduizend armen. Ze onderhouden 16 kloosters met de daar bijbehoorende scholen voor jongens en meisjes, waarin ze 5000 arme kinderen voor niets onderrichten. In hun talrijke weeshuizen vinden vele arme weeskinderen een goed toevluchtsoord. De vele door de Paters Franciscanen ingerichte nood-apotheken zijn beroemd.

Het grootste schip der wereld.

Er is sprake van, dat een der groote Engelsche scheepbouwfirma's aan de Clyde een stoomschip van 1000 voet lengte zal bouwen. De firma meent te kunnen garandeeren, dat de rivier een geschikte gelegenheid biedt om dit schip te water te laten.

Dit schip zal het grootste ter wereld worden. De „*Acquitania*" welke 860 voet lang is, is op het oogenblik het grootste schip, dat aan de Clyde is gebouwd. Daar voor was extra baggerwerk noodzakelijk.

„De „*Majestic*" en de „*Leviathan*" op het oogenblik de grootste schepen, zijn 915½ en 907½ voet lang.

Mexico.

Alle vrijmetselaars van Mexico en van de gansche wereld, zoo meldt het I. K. P. R. herhalen tot in het oneindige, dat de „afkeer" van de Spaansche Missionarissen hoofdzakelijk zijn oorzaak vindt in de misbruiken, waaraan deze zich in den loop der eeuwen in Mexico hebben schuldig gemaakt.

Hier tegenover is een verklaring, die de rector der universiteit in Lima (Peru) de heer VICTOR A. BELAUNDE op een vacantiereis in Europa aan den berichtgever van een Fransch blad gegeven heeft, de beschouwing waard.

Hij zeide over die zoogenaamde misbruiken der Spaansche Missionarissen in Mexico het volgende:

„Het zijn eenvoudig lasteringen. Men heeft met recht mogen spreken van de misbruiken der Spaansche politiek in de Amerikaansche Kolonien, maar de zelfopofferende daden van de Spaansche Missionarissen verdienen slechts bewondering. Mexico dankt zijn gansche cultuur aan de Spaansche Missionarissen."

Deze getuigenis van rector Belaunde heeft destemeer waarde, daar hij van beroep historicus is en zich bijzonder aan de studie der cultuurgeschiedenis van Mexico gewijd heeft. Zijn groot werk over dit onderwerp werd in de Ver. Staten gedrukt en staat in hoog aanzien.

Een vriend der groote gezinnen

Er zijn toch nog menschenvrienden. Ook in Amerika. In tijden van algemeenen woningnood, die vooral op kinderrijke gezinnen zwaar drukt, klinkt 't als een sprookje, als men de bekendmaking hoort van den heer ZACHARIAS HUNTLEY, uit New-York.

„Dit huis bevat tien woningen; die ik aan tien families te huur aanbied. Ik aanvaard echter alleen gezinnen met minstens vijf kinderen. Er zijn huisheeren, die in hun huizen liever honden hebben dan kinderen. Ik voor mij duld geen hond in mijn huis, maar verheug mij des te meer wanneer ik er kinderen zie. Telkens wanneer bij mijn huurders gezinsvermeerdering plaats vindt, wordt de huur verlaagd".

Wie is Zacharias Huntley? De reporters bestormen hem. Huntley was eens de gelukkige vader van drie kinderen. Doch de kleinen stierven. de een na den ander. Ten slotte stierf ook zijn vrouw. Nu is hij alleen op de wereld. Hij moet kinderen om zich heen hebben, ze zien, ze hooren. En daar hem zelf het geluk ontnomen is, wil hij zich althans verheugen in het geluk van anderen.

Zoo heeft ook onze tijd, zelfs in America zijn stille romantiek.

Bekendmaking.

De verkoop van juweelen en van gouden en zilveren voorwerpen ter Spaar & Beleenbank van Curaçao beleend van den **2n Jan. 1925** *af tot en met den* **29n Juni 1925** *onder* **No. 3305 K** *t.m* **No. 2393 L,** *zal plaats hebben, op Donderdag den 4den Nov. a. s. 's morgens om 9 uur en volgende Donderdagen.*

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 11 Septb. 1926

de Voorzitter

H. J. Cohen Henriquez.